

paa Kendsgerninger og paa det saglige Arbejde. Jeg har troet, at under dette Arbejde vilde Folketingets Magtstilling vokse, og jeg føler mig inderlig overbevist om, at det baade er den eneste Vej, ad hvilken den Stilling kan blive generobret, og at den ogsaa vil blive generobret ad denne Vej. Det, vi have gjort, er det, at vi have sluttet et Forlig; det vedkender jeg mig; vi have sluttet et Forlig; men til et Forlig hører ogsaa dette, at ingen af Parterne kan, skal eller bør tale om, hvem der har sejret. Jeg henviser i den Henseende til den Udvikling, Fremtiden vil give; saa lader jeg ganske rolig Historien dømmе.

J. Scavenius: Hvad Historien angaar, som det ærede Medlem henviste til, vil jeg henvise til, hvad en bekendt Mand, som i mange Aar har været en af Landets store Mænd, og som ogsaa havde Sæde i dette Ting, Biskop Monrad, svarede ved en lignende Vejledning, da der i høje Toner blev sagt noget om, hvad Historien vilde sige: „Det kommer min Tro an paa, hvem der kommer til at skrive Historien“. Det er det, det kommer an paa, ikke paa andet. De rent faktiskke Kendsgerninger kunne bevises og føres frem, dem kan der ikke blive stor Tvivl om, men med Hensyn til Ræsonnementerne over dem og de Slutninger, man kan udbrage af Kendsgerningerne, der maa det ærede Medlem meget undskylde mig, der kommer det an paa, og til syvende og sidst kun an paa, hvem der skriver Historien. Man maa endelig ikke tro, at det, man almindeligvis kalder Historie, er en saa eksakt Videnskab; den har ganske overordentlig meget af Romanen i sig og maa have det; ellers vilde den ikke interessere Folk. Hvad angaar det ærede Medlems højtravende Ord om, at nu, naar man slutter Forlig, maatte der ikke tales om, hvem der havde sejret, og hvem der havde tabt etc., kan jeg aldeles ikke indrømme ham det; der er ingen fornøftig Grund, hvorfor man ikke skulde undersøge, paa hvilke bestemte Punkter det ene Parti og paa hvilke bestemte Punkter det andet Parti havde bragt Sejren hjem. Hvorfor skulde man ikke gøre det? Hvad skulde faktisk eller moralsk forhindre en deraf? Jeg gad nok vide det. Ja, hvis det ærede Medlem havde beværet sin Roldblodighed lidt mere og været lidt mindre vred og som Følge deraf havde lagt lidt mere Mærke til, hvad jeg tillod mig at sige, vilde han have hørt, at jeg paa ingen Maade har erklæret, at Højre som saadant i og for sig har bejret sine Modstandere, tværtimod. Jeg fremsatte vel, at i det rent politiske Spørgsmaal om Tingenes Rigeberettigelse, Kronens Ret etc.,

var det min Mening — og indtil videre, indtil jeg ser det modsatte, tror jeg, jeg har Ret — er det Højre, der har sejret. Saa kunne de Herrer tro, at det ikke er Tilfældet; det kan jeg for saa vidt indrømme det ærede Medlem, at det maa Fremtidens Kendsgerninger, men ikke dens Historie vise. Men paa den anden Side udtalte jeg ligesaa bestemt, at paa mange og det meget væsentlige, reelle Punkter, som jeg maa indrømme, have betydelig større Interesse til syvende og sidst end det rent politiske, har Højre desværre ikke baaret Sejren hjem; det erkendte jeg fuldt ud og sagde det med tydelige Ord, og det gælder ganske særligt den Lov, vi nu skulle stemme om.

For øvrigt skal jeg endnu tilføje en Ting, som jeg lod være at sige før, som en lille Slutningsudtalelse om hele min Betragtning af den udmærkede Politisk, som det ærede Medlem for Præsts, Amts etc. Valgtreds (Bøssen), dertil hjulpen, af mange af mine politiske Meningsfæller, har ført i de sidste 3-4 Aar. Jeg tror, at skulde man skrivdens Historie fra det Synspunkt, som jeg ser den fra, saa vilde man som Motto kunne anføre, Orenstjernas bekendte Ord til sin Myndling, Dronning Christina, om den lidende Forstand og Fornuft, der i Virkeligheden regerede Verden. Og som Ende paa Historien, som den sandsynlige Udgang af det hele, kunde man anføre Poppes Hymne til Midelmaadigheden i Dehlenschlägers St. Hansaftenstøpil.

Da ingen yderligere begærede Ordet, sluttedes Forhandlingen.

Lovforslagets Overgang til 2den Behandling

blev ved et Navneopraab, som foretoges paa Begæring af J. C. Christensen, S. P. Christensen, Frederiksen, Henrikken, Kr. Jensen (Hjørring Amts 2den Valgtreds), N. S. Jensen, B. Jørgensen, S. Madsen, Mølgaard-Nielsen, A. Nielsen, Rasmussen og Rosager, som nedenstaaende Liste nærmere udbiiser,

ved tagen med 55 Stemmer mod 42, 4 vare fraværende.

Sa:

J. A. Larsen, N. S. Larsen, Lohmann, Lüttichau, M. Madsen, Neergaard, O. Nielsen, M. Nielsen, B. Nielsen, R. Nielsen, Røttentved, Dusen, Paulsen, C. Ravn, N. Ravn, Reib, J. Scavenius, D. Scavenius, Scharling, Scheel, Sloth, Svendsen, C.